

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Ethica Symbolica E Fabularum Umbris In Veritatis Lucem
Varia Ervditione Noviter evoluta**

Pexenfelder, Michael

Monachii, 1675

1. Varia Lunæ seu Djana symbola. Somnolentia.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-68709](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-68709)

imperium in uxores impetrabant; qui verò Lunam feminam adorassent, uxoribus se obnoxios esse profitebantur. Lunam laudans Siracides. c. 23. vocat eam *vas castrorum in excelsis, in firmamento caeli resplendens gloriose*. Sicut enim stellæ vocantur *castra & militia caeli*, divinis in litteris; sic Luna incedit inter eas, quasi regina, luminis & pulchritudinis admirandâ gloriâ. *Secundus* philosophus interrogatus ab Hadriano Imp. Quid est luna? respondit: Cœli purpura, solis æmula, noctis oculus, maleficiorum inimica, solamen iter agentium, præfagium tempestatum.

Ethica.

I. (a) De Luna fabellam narrat Cleobulus Philosophus in convi-
vio Sapientum. Petiit à matre Luna, ut sibi tuniculam congruentem
texeret; mater verò respondit: Quí possum verò, ô filia? cum te jam
plenam, mox in cornua attenuatam, rursus dimidio orbe, videam?
Quò significatur, Lunam esse symbolum inconstantia. Homo namque
fatuus & vitiosus, levibus momentis in varios affectus impellitur: mo-
dò iratus est, modò lenis, modò tristis, modò hilaris, prout diversa re-
rum imagines animum perculerunt. *Stultus sicut luna mutatur.* Eccle-
siastici c. 27. 2. Luna semper averfis à Sole cornibus, si crescat, or-
tum spectat: si minuatur, occasum. Fons lucis Deus est: vis, ut con-
silia & cœpta tua felicem habeant progressum, ortum specta, actionum
initia à religione auspicare: quòd si humanis tantum rationibus molitio-
nes tuas meriare; tendes in occasum, & *evanesces in cogitationibus tuis.*
3. Luna cum nobis lucet, superioribus cœli partibus haud fulget; quia
de loco superiore lumen non recipit, sed inferiore.

Nimirum graviter laborat cerebro, qui apud homines splendere cupit,
& apud Deum obscurus latet. 4. Luna tunc maximè splendet, cum
maximè distat à sole; obscuratur, cum sit propinquior. Nempe, quò
quisque ad divinam lucem magis accesserit, magis ipse sibi vilescit; quò
longius ab illa recedit, hoc magis inanem & evanidum fulgorem spargit
apud homines. 5. Luna splendens de nocte, significat, virtutem maxi-
mè in adversis elucescere. 6. (b) Phoebe in *novilunio* allatratur à cani-
bus, ejus lucem non ferentibus, sed illæsa. Virtus quò illustrior, hoc
plurimum appetitur calumniis; nihilominus intaminata fulget. 7. Veterum
Romanorum nobilissimi, Lunæ imaginem in calceis gestabant: nam ex-

LIII

trema

(a) *Varia Luna Symbola.* (b) *Plenilunio.*

trema pars calcei lunulam referebat; ut illo symbolo nobilitatis & excellentiæ, memores redderentur inconstantia rerum humanarum, ait Plutarchus quaest. Rom. 76. 8. Proverbiò fertur: *Lunam de caelo detrachere.* Quod sibi fingunt, qui non intelligunt, quid sit lumen Lunæ ob-
 staculo terræ obtenebrari. Convenit in eos, qui ubi Deus aliquem re-
 bus adversis exercet, & quasi obscurari & deficere permittit, continuo
 sibi persuadent, Lunam esse de caelo detractam, actum esse de felicitate
 & salute hominis, sed splendidè falluntur; uti falsi sunt amici Jobi, æ-
 rumnas viri patientissimi iram divinam interpretantes. Nam, ut ipse
 met de se testatur cap. 11. *Cum te consumptum putaveris, orietis mane
 ut lucifer.* 9 (c) Endymionem, puerum pastoritium Luna adamabat;
 eique à Jove impetravit, ut quidquid is optasset, obtineret. Optavit
 Endymion, ut perpetuum dormiret somnum, sub Cariaë montis specu
 abditus. Inde adagium: *Endymionis somnum dormis.* In eos quadrat,
 quorum tota vita & voluptas est otium & somnus. Cicero lib. 5. de
 fin. differens, id maximè, ait, nobis insitum esse à natura, ut agamus
 aliquid: itaque ne si jucundissimis quidem nos insomniis usuros pute-
 mus, Endymionis somnum nobis nolimus dari, idque si accidat, mor-
 tis instar putemus. Simile huic adagium est: *Ultra Epymenidem dormis.*
 Fuit is poëta Epicus, patria Cretensis, qui puer à patre in agrum ad pe-
 cus custodiendum missus, in quodam antro obdormivit septem & quin-
 quaginta annis. Plin. lib. 7. c. 52. Applicatur hoc Sophistis & vanis
 Dialecticis, qui tantam inanium somniorum, distinctionum, divisionum,
 præcisionum, captionum copiam invexerunt in orbem, ut longissimo sit
 opus, & plurimorum annorum somno ad eas species agitandas. Chilia-
 stes. 10. Luna cum suo pufione matrem refert, nimis molliter filio in-
 dulgentem, cui pœnam pro munere poscit à diis, cum sanum magis &
 adipatum somno corpus, quam sanam petit mentem. Peccavit etiam
 Epimenidis pater, *Agiasarchus* nomine, quod filium ad custodiam pe-
 coris missum, negligenter conquiescit, & à somno non excitavit. Plu-
 rimorum hæc culpa parentum est; qui parùm habent sibi curæ, quid sex,
 septem, & amplius annis filius in scholis proficiat, quomodo rerum suarum
 fatagat, an plus temporis somno & desidia, quam studiis & labori impertiat;
 modò niteat pueri cuticula, & pinguescat Epicuri de grege porcellus.

II. (d) Hæc de Diana, quatenus appellationem & officium Lu-
 næ habet. Nunc consideremus eam, ut reginam apud inferos agentem,
 noménque *Proserpina* & *Hecates* obtinentem. De Proserpina egimus
 symb.

(c) Somnolentia. (d) Diana infera, seu Proserpina, aut Hecates, cultrices *Saga* & *Striges*.